

ฉบับที่ 41/2566

วันที่ 31 ตุลาคม 2566

ฐานะการคลังของรัฐบาลปีงบประมาณ 2566
(ตุลาคม 2565 - กันยายน 2566)

นายพรชัย ฐีระเวช ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง แถลงข่าวฐานะการคลังของรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565 - กันยายน 2566) รัฐบาลมีรายได้นำส่งคลังทั้งสิ้นจำนวน 2,665,430 ล้านบาท ในขณะที่มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน 3,262,393 ล้านบาท โดยรัฐบาลได้กู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุล จำนวน 624,644 ล้านบาท ส่งผลให้เงินคงคลัง ณ สิ้นเดือนกันยายน 2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 539,056 ล้านบาท

ฐานะการคลังของรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดปีงบประมาณ 2566

หน่วย: ล้านบาท

	ปีงบประมาณ		เปรียบเทียบ	
	2566	2565	จำนวน	ร้อยละ
1. รายได้	2,665,430	2,551,457	113,973	4.5
2. รายจ่าย (2.1 + 2.2)	3,262,393	3,146,241	116,152	3.7
2.1 รายจ่ายปีปัจจุบัน	3,088,435	2,932,563	155,872	5.3
2.2 รายจ่ายปีก่อน	173,958	213,678	(39,720)	(18.6)
3. ดุลเงินงบประมาณ	(596,963)	(594,784)	(2,179)	(0.4)
4. ดุลเงินนอกงบประมาณ	(112,644)	(51,127)	(61,517)	(120.3)
5. ดุลเงินสดก่อนกู้ (3+4)	(709,607)	(645,911)	(63,696)	(9.9)
6. เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล	624,644	681,183	(56,539)	(8.3)
7. ดุลเงินสดหลังกู้ (5+6)	(84,963)	35,272	(120,235)	(340.9)
8. เงินคงคลังต้นงวด	624,019	588,747	35,272	6.0
9. เงินคงคลังปลายงวด	539,056	624,019	(84,963)	(13.6)

หมายเหตุ: ตัวเลขเบื้องต้น ณ วันที่ 12 ตุลาคม 2566

ที่มา: กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

โทร. 0 2273 9020 ต่อ 3566

**ฐานะการคลังของรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดประจำเดือนกันยายน 2566
และในปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565 - กันยายน 2566)**

ในเดือนกันยายน 2566 รัฐบาลเกินดุลเงินสด จำนวน 94,671 ล้านบาท โดยเป็นการเกินดุลเงินงบประมาณ จำนวน 72,404 ล้านบาท และเป็นการเกินดุลเงินนอกงบประมาณ จำนวน 22,267 ล้านบาท ส่งผลให้เงินคงคลัง ณ สิ้นเดือนกันยายน 2566 มีจำนวน 539,056 ล้านบาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ฐานะการคลังเดือนกันยายน 2566

1.1 รัฐบาลมีรายได้นำส่งคลัง จำนวน 324,624 ล้านบาท สูงกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้ว จำนวน 14,592 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 4.7) โดยการนำส่งรายได้ของกรมสรรพสามิต (ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน) สูงกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้ว เนื่องจากในเดือนกันยายน 2565 มีมาตรการลดอัตราภาษีน้ำมันดีเซล 5 บาท/ลิตร ขณะที่ในเดือนกันยายน 2566 จัดเก็บภาษีน้ำมันดีเซลในอัตราปกติ ประกอบกับการคืนภาษีของกรมสรรพากร ซึ่งเป็นรายการหัก ต่ำกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้วเป็นสำคัญ

1.2 รัฐบาลมีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน 252,220 ล้านบาท ใกล้เคียงกับเดือนเดียวกันปีที่แล้ว โดยเป็นรายจ่ายปัจจุบัน จำนวน 227,475 ล้านบาท สูงกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 1.3 และการเบิกจ่ายเงินจากงบประมาณปีก่อน จำนวน 24,745 ล้านบาท ต่ำกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้วคิดเป็นร้อยละ 10.7 โดยรายจ่ายปัจจุบันประกอบด้วย (ตารางที่ 1)

1.2.1 รายจ่ายประจำ จำนวน 175,776 ล้านบาท สูงกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้วคิดเป็นร้อยละ 4.3 ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากกระทรวงมหาดไทย รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง และหน่วยงานภายใต้การควบคุมของนายกรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหม และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เบิกจ่ายสูงกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้ว

1.2.2 รายจ่ายลงทุน จำนวน 51,699 ล้านบาท ต่ำกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 7.5 ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากกระทรวงคมนาคม และกระทรวงกลาโหม เบิกจ่ายสูงกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้ว

การเบิกจ่ายเงินงบประมาณที่สำคัญในเดือนนี้ ได้แก่ งบลงทุนของกรมทางหลวง จำนวน 8,918 ล้านบาท งบลงทุนของกรมชลประทาน จำนวน 7,798 ล้านบาท เงินอุดหนุนของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 4,948 ล้านบาท เงินอุดหนุนของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 4,296 ล้านบาท งบลงทุนของกรมทางหลวงชนบท จำนวน 3,849 ล้านบาท งบดำเนินงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 2,914 ล้านบาท เงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2,793 ล้านบาท งบรายจ่ายอื่นของกองทัพบก จำนวน 2,642 ล้านบาท งบรายจ่ายอื่นของกรมการปกครอง จำนวน 2,457 ล้านบาท และเงินอุดหนุนของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 2,441 ล้านบาท

ตารางที่ 1 การเบิกจ่ายเงินงบประมาณเดือนกันยายน 2566

หน่วย: ล้านบาท

	เดือนกันยายน		เปรียบเทียบ	
	2566	2565	จำนวน	ร้อยละ
1. รายจ่ายปีปัจจุบัน (1.1+1.2)	227,475	224,462	3,013	1.3
1.1 รายจ่ายประจำ	175,776	168,579	7,197	4.3
1.2 รายจ่ายลงทุน	51,699	55,883	(4,184)	(7.5)
2. รายจ่ายจากงบประมาณปีก่อน	24,745	27,710	(2,965)	(10.7)
3. รายจ่ายรวม (1+2)	252,220	252,172	48	0.02

ที่มา: กรมบัญชีกลาง

1.3 ดุลการคลังรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสด ณ เดือนกันยายน 2566 เกินดุลจำนวน 94,671 ล้านบาท โดยเป็นการเกินดุลเงินงบประมาณ จำนวน 72,404 ล้านบาท และการเกินดุลเงินนอกงบประมาณ จำนวน 22,267 ล้านบาท ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากเงินฝากคลังของภาษีมูลค่าเพิ่มให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวดที่ 10 - 12 ของปีงบประมาณ 2566 จำนวน 31,000 ล้านบาท ทั้งนี้ มีการถอนเงินฝากคลังของกองทุนประชาธิรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก สุทธิ จำนวน 2,654 ล้านบาท และถอนเงินฝากคลังของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง สุทธิ จำนวน 2,300 ล้านบาท โดยรัฐบาลได้กู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุล จำนวน 127,000 ล้านบาท ส่งผลให้ดุลเงินสดหลังกู้ (หลังกู้ชดเชยการขาดดุล) เกินดุล จำนวน 221,671 ล้านบาท และเงินคงคลัง ณ สิ้นเดือนกันยายน 2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 539,056 ล้านบาท (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ฐานะการคลังของรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดเดือนกันยายน 2566

หน่วย: ล้านบาท

	เดือนกันยายน		เปรียบเทียบ	
	2566	2565	จำนวน	ร้อยละ
1. รายได้	324,624	310,032	14,592	4.7
2. รายจ่าย (2.1 + 2.2)	252,220	252,172	48	0.02
2.1 รายจ่ายปีปัจจุบัน	227,475	224,462	3,013	1.3
2.2 รายจ่ายปีก่อน	24,745	27,710	(2,965)	(10.7)
3. ดุลเงินงบประมาณ	72,404	57,860	14,544	25.1
4. ดุลเงินนอกงบประมาณ	22,267	22,494	(227)	(1.0)
5. ดุลเงินสดก่อนกู้ (3+4)	94,671	80,354	14,317	17.8
6. เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล	127,000	5,000	122,000	2,440
7. ดุลเงินสดหลังกู้ (5+6)	221,671	85,354	136,317	159.7
8. เงินคงคลังต้นงวด	317,385	538,665	(221,280)	(41.1)
9. เงินคงคลังปลายงวด	539,056	624,019	(84,963)	(13.6)

หมายเหตุ: ตัวเลขเบื้องต้น ณ วันที่ 12 ตุลาคม 2566

ที่มา: กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

โทร: 0 2273 9020 ต่อ 3566

2. ฐานะการคลังปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565 - กันยายน 2566)

2.1 รัฐบาลมีรายได้นำส่งคลัง จำนวน 2,665,430 ล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้ว จำนวน 113,973 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 4.5) โดยหน่วยงานที่นำส่งรายได้สูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้วที่สำคัญ ได้แก่ (1) ส่วนราชการอื่น เนื่องจากมีรายได้พิเศษที่ไม่ได้อยู่ในประมาณการ เช่น การนำส่งทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนเป็นรายได้แผ่นดิน เงินส่วนเกินจากการจำหน่ายพันธบัตรจากการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลเงินเหลือจ่ายจากเงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 รายได้จากสัมปทานโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น (2) กรมสรรพากร โดยเฉพาะภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และ (3) กรมศุลกากร ตามการขยายตัวของมูลค่าการนำเข้าในรูปแบบเงินบาท ซึ่งเป็นผลจากค่าเงินบาทที่มีแนวโน้มอ่อนค่าลง ประกอบกับมีการชำระอากรขาเข้าย้อนหลังตามคำพิพากษาคดี

อย่างไรก็ดี การนำส่งรายได้ของกรมสรรพสามิต (ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน) ต่ำกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้ว เนื่องจากมีมาตรการปรับลดอัตราภาษีน้ำมันดีเซลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 - กรกฎาคม 2566 เพื่อบรรเทาผลกระทบต่อค่าครองชีพของประชาชนเป็นการชั่วคราวจากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่อยู่ในระดับสูง

2.2 รัฐบาลมีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน 3,262,393 ล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้ว จำนวน 116,152 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 3.7) โดยเป็นรายจ่ายปีปัจจุบัน จำนวน 3,088,435 ล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้ว จำนวน 155,872 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.3 และการเบิกจ่ายเงินจากงบประมาณปีก่อน จำนวน 173,958 ล้านบาท ต่ำกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้ว จำนวน 39,720 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18.6 โดยรายจ่ายปีปัจจุบันประกอบด้วย (ตารางที่ 3)

2.2.1 รายจ่ายประจำ จำนวน 2,610,245 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 101.6 ของวงเงินงบประมาณ รายจ่ายประจำหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน 2,569,220 ล้านบาท) สูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้วคิดเป็นร้อยละ 3.7 ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง และหน่วยงานภายใต้การควบคุมของนายกรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และหน่วยงานอิสระของรัฐ เบิกจ่ายสูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้ว

2.2.2 รายจ่ายลงทุน จำนวน 478,190 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 77.7 ของวงเงินงบประมาณ รายจ่ายลงทุนหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน 615,780 ล้านบาท) สูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 15.0 ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน กระทรวงคมนาคม และรัฐวิสาหกิจ เบิกจ่ายสูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้ว

การเบิกจ่ายเงินงบประมาณที่สำคัญ ได้แก่ รายจ่ายชำระหนี้ของกระทรวงการคลัง จำนวน 261,797 ล้านบาท เงินอุดหนุนของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 211,780 ล้านบาท เงินอุดหนุนของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จำนวน 142,298 ล้านบาท งบลงทุนของกรมทางหลวง จำนวน 107,907 ล้านบาท เงินอุดหนุนของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 102,896 ล้านบาท เงินอุดหนุนของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 86,977 ล้านบาท งบรายจ่ายอื่นของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 84,506 ล้านบาท เงินอุดหนุนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 83,382 ล้านบาท งบลงทุนของกรมชลประทาน จำนวน 61,700 ล้านบาท เงินอุดหนุนของสำนักงานประกันสังคม จำนวน 48,514 ล้านบาท งบลงทุนของกรมทางหลวงชนบท จำนวน 40,915 ล้านบาท งบรายจ่ายอื่นของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง จำนวน 35,735 ล้านบาท งบรายจ่ายอื่นของกรมการปกครอง จำนวน 28,043 ล้านบาท เงินอุดหนุนของสำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน 20,227 ล้านบาท

เงินอุดหนุนของกรมกิจการเด็กและเยาวชน จำนวน 16,744 ล้านบาท งบดำเนินงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 15,957 ล้านบาท เงินอุดหนุนของกรมการข้าว จำนวน 15,687 ล้านบาท และงบรายจ่ายอื่นของกองทัพบก จำนวน 15,105 ล้านบาท

ตารางที่ 3 การเบิกจ่ายเงินงบประมาณของปีงบประมาณ 2566
(ตุลาคม 2565 – กันยายน 2566)

หน่วย: ล้านบาท

	สะสม 12 เดือน		เปรียบเทียบ	
	ปีงบประมาณ 2566	ปีงบประมาณ 2565	จำนวน	ร้อยละ
1. รายจ่ายปีปัจจุบัน (1.1+1.2)	3,088,435	2,932,563	155,872	5.3
1.1 รายจ่ายประจำ	2,610,245	2,516,573	93,672	3.7
1.2 รายจ่ายลงทุน	478,190	415,990	62,200	15.0
2. รายจ่ายจากงบประมาณปีก่อน	173,958	213,678	(39,720)	(18.6)
3. รายจ่ายรวม (1+2)	3,262,393	3,146,241	116,152	3.7

ที่มา: กรมบัญชีกลาง

2.3 ดุลการคลังรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดขาดดุล จำนวน 709,607 ล้านบาท โดยเป็นการขาดดุลเงินงบประมาณ จำนวน 596,963 ล้านบาท และการขาดดุลเงินนอกงบประมาณ จำนวน 112,644 ล้านบาท ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากการถอนเงินฝากคลังของภาษีมูลค่าเพิ่มให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวดที่ 10 - 12 ของปีงบประมาณ 2565 จำนวน 34,000 ล้านบาท ถอนเงินฝากคลังของเงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 และเงินฝากคลังของเงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 สุทธิ จำนวน 44,302 ล้านบาท ถอนเงินฝากคลังของกองทุนนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน สุทธิ จำนวน 17,855 ล้านบาท และถอนเงินฝากคลังของกองทุนเพื่อส่งเสริมอนุรักษ์พลังงาน สุทธิ จำนวน 14,225 ล้านบาท โดยรัฐบาลได้กู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุล จำนวน 624,644 ล้านบาท ส่งผลให้ดุลเงินสดหลังกู้ (หลังกู้ชดเชยการขาดดุล) ขาดดุล จำนวน 84,963 ล้านบาท และเงินคงคลัง ณ สิ้นเดือนกันยายน 2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 539,056 ล้านบาท (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ฐานะการคลังของรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดของปีงบประมาณ 2566
(ตุลาคม 2565 – กันยายน 2566)

หน่วย: ล้านบาท

	ปีงบประมาณ		เปรียบเทียบ	
	2566	2565	จำนวน	ร้อยละ
1. รายได้	2,665,430	2,551,457	113,973	4.5
2. รายจ่าย (2.1 + 2.2)	3,262,393	3,146,241	116,152	3.7
2.1 รายจ่ายปีปัจจุบัน	3,088,435	2,932,563	155,872	5.3
2.2 รายจ่ายปีก่อน	173,958	213,678	(39,720)	(18.6)
3. ดุลเงินงบประมาณ	(596,963)	(594,784)	(2,179)	(0.4)
4. ดุลเงินนอกงบประมาณ	(112,644)	(51,127)	(61,517)	(120.3)
5. ดุลเงินสดก่อนกู้ (3+4)	(709,607)	(645,911)	(63,696)	(9.9)
6. เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล	624,644	681,183	(56,539)	(8.3)
7. ดุลเงินสดหลังกู้ (5+6)	(84,963)	35,272	(120,235)	(340.9)
8. เงินคงคลังต้นงวด	624,019	588,747	35,272	6.0
9. เงินคงคลังปลายงวด	539,056	624,019	(84,963)	(13.6)

หมายเหตุ: ตัวเลขเบื้องต้น ณ วันที่ 12 ตุลาคม 2566

ที่มา: กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กองนโยบายการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
โทร. 0 2273 9020 ต่อ 3566